

PROJEKTINITIERINGSDOKUMENT – "Mini-PID"

Stamdata

Stamdata
Projekt navn: GeoFA Grundmodel, fase 2
Projektleder: Line Hvingel, KL
Indgår i fokusområde: 2.6 Nye forvaltningsdata (GeoDanmarks arbejdsprogram 2021)

Revisionshistorik

Revisionshistorik			
Dato	Version	Resume af ændring	Forfatter
01.09.2020	0.1	Første version	LIHV
03.09.2021	0.2	Endelig version, review af projektgruppe	LIHV
20-09-2021	1.0	Endelig version, input fra bestyrelsen	LIHV

Formål med projektet

GeoDanmark foretog i 2020 en vedtægtsændring, som muliggør, at der kan arbejdes med andre data end GeoDanmark grunddata, der i dag er tilgængelige gennem Datafordeleren. Nye data bliver ikke automatisk en del af GeoDanmark-datasættet, som er et udpeget, autoritativt register med en fast specifikation og faste ajourføringsprocedurer, men nye data bliver til gengæld automatisk en del af det økonomiske og organisatoriske setup (governance), der ligger i foreningen GeoDanmark.

GeoFA – Geografiske Fagdata i GeoDanmark (tidl. FKG) er de første nye data, der med den nye vedtægtsændring er blevet en del af GeoDanmark.

Udviklingen af GeoFA blev opstartet i november 2020 med nedsætning af en projektgruppe og vedtagelse af en PID med hovedfokus på konsolidering af database og etablering af let brugeradgang til upload og download af data. Fase 1 af projektet blev afsluttet i sommeren 2021. Denne PID beskriver projektets fase 2, som kører frem til udgangen af 2022 og har som formål at foreslå en permanent model for drift af GeoFA i GeoDanmark, herunder bla. finansiering og governance-model.

Denne PID bygger videre på det forudgående arbejde, især som præsenteret gennem dokumenterne;

- 2020.12.16 Mini-PID GeoFA grundmodel
- 2021.01.21 INDSTILLING GeoFA, fase 1
- 2021.05.31 INDSTILLING GeoFA, fase 2

Projektets bidrag til de strategiske mål

Som en del af strategien for 2018-22 ønsker GeoDanmark at bidrage til at skabe bedre vilkår og muligheder for alle offentlige forvaltningsområder via samarbejde på tværs. Derfor har GeoDanmark et stort indsatsområde i arbejdsprogrammet, der handler om data, herunder også integration af nye data i foreningen. Etablering og konsolidering af en grundmodel af GeoFA-databasen i GeoDanmark er et led i denne indsats og muliggør, at foreningen kan understøtte en langt bredere vifte af forretnings- og forvaltningsbehov, der ud over grunddata også omfatter datasæt, som ikke er landsdækkende, men som understøtter lokale kommunale velfærdsopgaver.

Mål og succeskriterier for projektet (Fase 2 frem til udgangen af 2022)

Mål og succeskriterier		
Projektets mål	Beskrivelse	Succeskriterier
Understøtte at kommunerne tager GeoFA-grundmodellen i anvendelse	Fase 1 bidrog til dette mål ved at etablere et revideret, lettere tilgængeligt interface. I fase 2 er der stadig fokus på løbende udvikling og forbedring af MapCentia GC2/Vidi-system. Det største fokus ift. at understøtte kommunerne er dog kommunikation, dialog og vidensdeling for at sikre et tæt samarbejde med de kommunale GIS og fagfolk. Udbredelsen af den kommunale anvendelse understøttes også ved at arbejde på at få GeoFA-databasen over i den fælleskommunale rammearkitektur	Fortsat konsolidering og udvidelse af GeoFA vejledninger i GeoDanmark web-universet – herunder gerne en udvidelse i form af en reel dialog-plattform. Opfyldelse af anbefalinger fra Arkitekturboard fra 2019 for at sikre godkendelse af GeoFA ift. den fælleskommunale arkitekturramme.
Understøtte at også andre parter har let adgang til GeoFA-data	Fase 1 bidrog til dette mål ved at gøre data tilgængelige via GeoDanmarks hjemmeside – både gennem viewer og gennem direkte adgang til data. I fase 2 er der ligesom ovenfor fokus på kommunikation, dialog og vidensdeling.	Fortsat tæt samarbejde med Udinaturen, Friluftsguiden og andre relevante aktører. Understøttelse af vidensdeling og dialog - Især via UIN's kommunikationskanaler, men også via mere kommunikation bredt set (SoMe) samt via udstilling af data på OpenData.dk
Konsolidering af support	I fase 1 blev Geopartner tilkøbt som support. Det er vigtigt at evaluere på, om dette virker – samt lave en endelig indstilling til fremtidig support	Evaluering af support og opstilling af indstilling til fremtidig support. Få gjort support mere synlig ved at skrive QA på dialog på GeoDanmark.dk
Konsolidering af dataindhold	Der er brug for at foretage et eftersyn og oprydning af datasæt, som er blevet overflødige og uaktuelle, fordi de nu findes i andre registre, især DMP. Det er også nødvendigt at foretage oprydning ift. tilgrænsende registre, især GuideDanmark, hvor der potentielt er et overlap.	Revision af dataspecifikation og data-model samt selve registerindholdet. Herunder en nødvendig dialog/samarbejde med bl.a. GuideDanmark.

<p>Fokus på forretningsbehov / nye domæner</p>	<p>Formålet med GeoFA er at understøtte fælles data-modeller for de datasæt, som ikke har et sted at bo. GeoFA har en robust og logisk datamodel, som er veldokumenteret og agil. GeoFA datamodellen sikrer standardisering af data på tværs af organisationer og kommunegrænser og giver på den måde mulighed for landsdækkende anvendelse af data.</p> <p>Den robuste og logiske datamodel rummer også mulighed ift. mange andre forretningsområder, hvorfor den kan danne grundlag for udbud, hvor der er data involveret.</p>	<p>Projektgruppen indgår i diverse dialoger for at undersøge, om der er forretningsbehov i nye domæner, der har interesse i at udstille data gennem GeoFA; f.eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sundhed • Cykeldata • Elladestandere • Miljøområdet • Landbrugsområdet • Multifunktionel jordfordeling • Klima-området: Vand og CO2 <p>Pt. er der et udviklingsarbejde i gang vedr. elladestandere og cykeldata, så disse datasæt vil blive behandlet i projektperioden.</p> <p>Derudover vil projektgruppen arbejde med at få afdækket, om der er flere potentielle behov. Strategisk vil vi gerne kigge på andre domæner jf. brainstormlisten herunder. Hvis behovet identificeres, vil vi arbejde på at få 1-2 nye datasæt oprettet/åbnet i GeoFA</p>
<p>Fortsat understøttelse af agilitet</p>	<p>GeoDanmark-grunddata er udpeget som et autoritativt grunddatasæt, som derfor er omfattet af kvalitetsprocedurer, har et robust system-setup og distribueres via Datafordeleren. GeoFA er den agile lillebror. GeoFA er ikke et autoritativt grunddatasæt og er derfor ikke underlagt samme formalia.</p> <p>System-setuppet af GeoFA er robust, men mere agilt, fordi det bygger på open source, og det er væsentligt billigere at tilrette. Det betyder, at GeoFA kan fungere som en mere fleksibel dataplatform (dataopbevaring, -administration og -snitflader, samt editor og webkort), som løbende kan imødekomme kommunernes behov for kortlægning og dataudstilling på tværs af kommunegrænserne.</p>	<p>Arbejde for at understøtte GeoDK og GeoFA respektive og indbyrdes roller. Understøtte agiliteten – i systemopbygningen, i udviklingsorienterede dialoger om dataindhold og i den endelige indstilling til den fremtidige setup for GeoFA (se næste punkt).</p> <p>Den endelige beslutning ligger hos bestyrelsen.</p>
<p>Opstille af forslag til det videre arbejde med GeoFA i GeoDanmark</p>	<p>I indstillingen '2021.05.31 INDSTILLING GeoFA, fase 2' har projektgruppen anbefalet; <i>"Vi anbefaler, at GeoFA håndteres af en dedikeret projektledelse (på 1 evt. 2 personer), som varetager de daglige driftsopgaver, herunder indsamling af ændringsønsker. Projektledelsen bistås af et dedikeret, som hjælper med afklaringer og prioriteringer indenfor projektets mandat og økonomi, samt med indstillinger til</i></p>	<p>Indstillingen afprøves i praksis i fase 2. Vigtigt, at der er tid (ca. ½ år) til at diskutere fremtidig model med bestyrelsen.</p>

bestyrelsen, hvis der er brug for tiltag, der kræver godkendelse og evt. supplerende økonomi. Vi tror på, at et dedikeret udvalg vil kunne arbejde effektivt og agilt i modsætning til, hvis ansvaret deles op på de mange eksisterende GeoDanmark-fora eller et udvalg, som også skal varetage andre emner end GeoFA.”

Projektets leverancer

Leverancer		
Projektets leverancer (ansvarlig)	Beskrivelse	Succeskriterier
Revideret kravspecifikation (Projektgruppe)	Den eksisterende kravspecifikation gennemgås og opryddes ift. evt. overlappende datasæt (som i dag findes i andre registre). Den nye, reviderede kravspecifikation revideres løbende, hvis der er behov for at få flere data eller attributter ind i GeoFA.	Oprydning i eksisterende kravspecifikation.
Datagovernance (Projektgruppe i samarbejde med Dennis og Flemming)	Der er brug for en datagovernance, som kan sætte rammen for kommende ønsker til dataindhold og dataudstilling fra GeoFA. Specielt ift. registrering og udstilling af data, som ikke kommer fra myndigheder, men f.eks. fra foreninger og interesseorganisationer.	En datagovernance
Afklaring af de juridiske rammer for data	Der er behov for en tydelig juridisk afklaring af, hvad der menes, når der tales om private data. (ikke-statslige eller kommunale data).	
Godkendelse ift. arkitekturramme	Der ligger en række anbefalinger i 'Udtalelse fra 8. møde i Arkitekturboard den 14. januar 2019' ifm. godkendelse af datamodel fra Fælleskommunalt Geodatasamarbejde.	Dokumentation af GeoFA i overensstemmelse med anbefalingerne, så GeoFA kan indgå som en del af den fælleskommunale arkitekturramme.
Div. Vejledninger og kommunikative initiativer	De eksisterende vejledninger på GeoDanmark.dk korrekturlæses og tilrettes ud fra opnået erfa. Dertil vil der løbende komme flere vejledninger til. Der er ideer til; smp introvideoer, nye vejledninger (f.eks. skoledistrikter), mere dialog, nyhedsbreve mm.	Revision af eksisterende vejledninger. Introvideoer Vision om dialog på GeoDanmark.dk
Dialogmøder	Fase 1 har haft stort fokus på 'udvikling' og 'undervisning'. Fase 2 vil sætte fokus på dialog for at fremme forståelse, anvendelse og forbedring af GeoFA	Dialogmøder, online og evt. regionale (fysiske)
Forslag til det videre arbejde med GeoFA i GeoDanmark	Opstille forslag til en køreplan for det videre arbejde, herunder organisation, systemarbejde og der videre arbejde med at udbrede anvendelsen af GeoFA-data.	Beskrive et eller flere scenarier med overordnede milepæle for det videre arbejde med GeoFA i GeoDanmark. (ultimo Q2 2022)

Organisering

Projektleder og projektgruppe er operationelle på opgaven og skal målrettet søge at realisere GeoFA-grundmodellen som beskrevet. PL rådfører sig med styregruppen, der tager de nødvendige overordnede beslutninger i projektet, f.eks. opfølgning og godkendelse af milepæle, afvigelser fra projektplanen. Resten af bestyrelsen kan inddrages efter behov ligesom referencegruppe kan tages med på råd. Bestyrelsens rolle er primært at sikre de fælles GeoDanmark beslutninger om forhold, der sætter hele foreningen på spil, og referencegruppens rolle er primært at sikre viden om projektet i baglandet.

Ud over de kommunale medlemmer i projektgruppen i fase 1, ville det kunne være fordelagtigt for det fælles ejerskab til hele overgangsperioden, være i fælles interesse at have en statslig deltager i projektgruppen.

Projektleder og projektgruppe	
Rolle	Navn/ inst./ enhed
Projektleder: Line Hvingel	KL
Projektdeltager: Migle Salkuviene	Hjørring Kommune
Projektdeltager: Heidi Egeberg Johansen	Jammerbugt Kommune
Projektdeltager: Anne-Marie Gintberg	Ringkøbing-Skjern Kommune
Projektdeltager: Jesper Gaardboe Jensen	GeoFyn
Projektdeltager: NN	Der skal findes en afløser for Rasmus Slot, på Sjælland
Projektdeltager (Stat): Alice Broeng Andersen	SDFE

Øvrige roller og bemanning	
Gruppe/ rolle	Deltager
Styregruppe	Dennis Stanley Nies Anthony (SDFE), Flemming Christensen (Silkeborg) og Troels Garde Rasmussen (KL)
Referencegruppe	Jørgen Grum (SDFE), Jens Hollænder (SDFE) Reno Lindberg (Silkeborg), Michael Breuning (Odense)

Tidsplan

Projektperioden forløber fra ca. 01.07.2021 til 31.12.2022. Projektet kan afsluttes, hvis det vurderes, at GeoFA er så konsolideret og stabilt, at det kan overgå til en varig organisering.

Tidsplan			
Fase	Milepæl	Startdato	Slutdato
Afslutning af første rul af revision af kravspec	Revideret kravspec. 1.1	Q3, 2021	Q4, 2021
Kommunikation	Ny GeoFA-dialogkanal på GeoDanmark Mere undervisningsmateriale	Q3, 2021	Q4, 2022
Revision af dataindhold	Revideret kravspec. 1.2	Q3, 2021	Q4, 2022
Revision af dataindhold	Revideret kravspec. 1.3	Q1, 2022	Q2, 2022
Revision af dataindhold	Revideret kravspec. 1.4	Q3, 2022	Q4, 2022
Overlevering af projekt	Indstilling	Q4, 2022	Q4, 2022

Økonomi og finansiering

Projektets økonomi består som udgangspunkt af (på årsbasis)

1. Et fælles GeoDanmark bidrag på 300.000 kr. (foreningen GeoDanmark betaler af den fælles kasse).
2. Et særskilt kommunalt bidrag på 200.000 kr.

Beløbet skal dække den løbende drift af den eksisterende GeoFA-database plus de beskrevne aktiviteter i dette projekt.

Afhængigheder

GeoFA-grundmodellen er i princippet en stand-alone database ift. GeoDanmarks øvrige setup. På sigt skal ske en form for integration, der skaber synergi til andre systemer i GeoDanmark, SDFE eller andre steder. Dette er ikke en del af fase 1.

Til gengæld er der snitflader mod GeoDanmark som governance og imod det kommunale bagland og systemerne dér. Hvis en afhængighed ikke er beskrevet her, kan den være beskrevet under risici, se næste side.

Afhængigheder		
Afhængighed	Kort beskrivelse	Håndtering
GeoDanmark governance	GeoDanmark er en forening med stor grad af medbestemmelse. Der vil være mange forventninger til dette projekt, som ikke fremgår af projektbeskrivelsen.	Projektet er ansvarligt overfor styregruppen, og styregruppen håndterer resten af foreningen.
Det kommunale bagland	Som overfor, men med en ren kommunal vinkel.	Projektet arbejder for at sikre god kommunikation samt inddragelse af det kommunale bagland. Vi kan dog ikke tvinge kommunerne til at bidrage med data, osv., men vi kan arbejde for at gøre det let og 'fri-stende' at lægge data ind
Det kommunale systemlandskab	Rent teknisk er GeoFA-system åbent for opdatering og redigering og anvendelse af data med gængse snitflader som en PostGIS database. Alt er åbent.	Fakta, fakta og fakta. Alle kommuner har tilsvarende systemer stående lokalt – og de kan bruge dem.

Projektets vigtigste interessenter

Listen herunder er ikke prioriteret stringent.

Interessenter		
Interessant	Holdning/interesse	Håndtering
GeoDanmarks aktive	GeoFA er noget helt andet end grunddata. Det kan rykke fokus væk fra de gamle GeoDanmark-data.	Historien skal handle om synergien mellem GeoFA og GeoDanmark. Mulighederne.
GeoDanmarks bestyrelse	Satser på GeoFA. Det skal lykkes at integrere GeoFA i foreningens arbejde	Solid rolle i styregruppen. Mulighed for at styre tæt.
Kommunernes GIS folk	Har kompetencerne og vil være de primære udførende i at data kommer i databasen. Ekstra arbejde = ekstraressourcer.	Kompetenceudvikling. Forsøg at skaffe ressourcer via fagchefer.
Fagchefer i kommunerne	Bestemmer over fagområder og de data der hører til. Beslutter om kommunen prioriterer at bruge den fælles database.	Grundig kommunikation med udgangspunkt i fakta og potentielle gevinster. Brug de kanaler som de normalt bruger.
Fagmedarbejdere i kommunerne	Udførende på fagområde. Skal have lov til at bruge tid på data. Skal have kompetencer.	Kompetenceudvikling og allokering af ressourcer.
Øvrige potentielle data brugere (private og offentlige).	Mange nye data = Godt. Varierende kvalitet = bristede forventninger.	Kommunikation. God deklaration på data.

Risici

Risici	
Risiko	Håndtering
Forventninger til data er for høje. Når data er i en fælles-offentlig løsning, er der ingen huller og data er homogene... Her vil være huller og forskellighed...	Dokumentation Kommunikation Datavask
Stor succes kan fordyre systemet	Det diskuteres, hvorvidt den stigende eksterne interesse i at benytte GeoFA data skal betyde, at økonomien i nye tiltag dækkes af de interessenter, tiltaget gavner. Det kan betyde, at der arbejdes med at lave aftaler med eksterne anvendere, der håndterer økonomiske forhold vedr. etablering af snitflader, videreudvikling, vedligeholdelse, drift, mv., så 3. part bidrager økonomisk til systemerne.

Kommunikation og hovedbudskaber

Interessenterne skal håndteres med kommunikation.

Kommunikation og hovedbudskaber			
Målgruppe	Budskab	Håndtering (kanal)	Timing
GeoDanmarks aktive	GeoDanmark har gevinst af GeoFA. GeoFA er strategisk for GeoDanmark.	Hjemmeside	
GeoDanmarks bestyrelse	Justering af forventninger til data og system.	Orientering	
Kommunernes GIS folk	Viden til at være styrende i processen. Kompetenceudvikling.	Hjemmeside og vejledning/workshop/ kurser	
Fagchefer i kommunerne	Gevinster ved fælles data	Mail	
Fagmedarbejdere i kommunerne	Hjælp med dataopgaven, samt tid og kompetenceudvikling til det	Faglige fællesskaber	
Øvrige potentielle data brugere (private og offentlige)	Afstemning af forventninger til hvad data kan.	Dokumentation, metadata og evt. use cases	